

Flyve Posten

København 7 M. 8.
Pr. Døortal, 10 øre, enkle Pr.
4 øre, udenfor København 9 M. pr. Dø-
tal, sitt tilstand.

Nr 258.

Loverdagen den 3de November 1849.

Femte Aargang.

Nyheder.

København, den 3de November 1849.

Uagtet den Tid næppe er fjern, da Valgene til Rigsforsamlingen skulle foretages over hele Landet, spores i Aar i Hovedstaden ikke den samme stærke Bevægelse, som den, der ifjor gik forud her for denne vigtige Handling. Vi troe ikke at dette Sørsyn ligger i en formindstet Interesse eller i en ikke tilstrækkelig Anerkendelse af Valgenes Vigtighed; Grunden maa snarere søges i at Afstanden mellem de politiske Partier for endel er tilintetgjort efterat Grundloven er antaget, og at Meningsforskellighederne, der i saa hoi Grav gjorde sig gældende ifjor, for endel have nærmest sig hinanden, og at den store Majoritet af Hovedstadens Befolkning kan kaldes conservativ, ikke i den hæsleste Betydning, man fra en vis Side saa gjerne vil tillægge denne Venærvælserne, men i den Betydning, at man nu vil holde ved, hvad der engang ved Omstændighederne og ved Tidens stærke Folgefækt er blevet til en af Kongen og Folket anerkjent Erhvervelse. Der er saaledes efter den feberagtige Spænding fremkommen, ikke en Slaphed, men en vis Ro og Besindighed, der, ligesom den ytrer sig i Hovedstadens nuværende Stemning, sikkert vil udvise en velgjørende Indflydelse paa de forestaaende Valg. Vi kunne saaledes vente, at man ved Valgene vil lade en moden Overveielse raae, og, med Hensyn til de vigtige Arbeider, der skulle udfores ved den forestaaende Rigsdag, ikke saameget lade sig lebe af politiske Partiansuelser, som af Betragtningen af, hvorvidt de Maend, der ved at fremstille sig attræae at blive valgte som Rigsdagsmænd, besidde Kundskab og Dygtighed nok til paa en verdig Maade at repræsentere Hovedstaden ved Afgørelsen af de vigtige Spørgsmål, der ville komme for.

Noget Andet er det i Provindserne. Her staar Partierne og Anstuelserne stærke ligeoverfor hinanden, idet det velorganiserede "Bondevennerstabel" ved dets Agitationer, hvilke Pressen har bidraget Sit til at henlede Opmærksomheden paa, opfordre Købstadsbeboerne og de større Gods-eiere til at være paa deres Post, og paa en kraftig Maade at træde disse Agitationer imøde. Ved de Prøvevalg, som allerede paa mange Steder have fundet Sted, har der næsten altid været en Kamp, hvis Aarsag maa søges i hine Bestræbelser for at varetage de Interesser, der tilhøre Landet paa den ene Side og Stæderne paa den anden; næsten ved alle disse Prøvevalg er der optraadt en af "Bondevennerstabel" anbealet Candidat, og hvor dette ikke er skeet, der kan man være vis paa at en saadan vil indfinde sig paa Valgdagen selv. Imidlertid have de fleste af disse Prøvevalg, ligesom ogsaa Pressens Stemme fra forskellige Dele af Landet, givet Vidnesbyrd om, at "Bondevennerstabel" Magt er betydeligt i Aftagende, og at det vil være meget vanskeligt for det at opnæae et absolut Herredømme over

Ledningen af Valgene hele Landet over, saameget mindre som den besindigere Deel af den hæderlige Bondestand selv næsten synes at have ventet Selstabets Ryggen. Det er denne Omstændighed, denne Bevidsthed af dalende Magt, der synes at have fremkaldt en Forandrings i "Bondevennerstabels" Taak. Der maatte gøres Noget for at gjenoprette Tilliden, for at gjenvinde den Anseelse, Selstabets selv har arbejdet paa at nedbryde, og man har deraf gjort et Skridt, der efter dets Bestaffenhed virkelig maa betragtes som en ligefrem Fälliterklæring. Man har formaet den gamle Drewsen til atter at indtræde i "Bondevennerstabels Selstab" — den samme Drewsen, som ifjor førend Valgene af Selstabets Organ "Almuevennen" blev erklæret at gaae i Barndom! — Drewsen har modtaget Valget i følgende Brev:

Kbhv. d. 25. Octbr. 1849.

Hr. Proc. B. Christensen!

De har, som Formand for "Bondevennerstabel", behaget, i Skrivelse til Hr. Oberst Ischerning og mig, at opfordre os til igen at indtræde i Bestyrelsen af bemeldte Selstab.

Baa Grund heraf erklærer jeg mig, for mit Bedkommende, villig til igen at indtræde i Bestyrelsen, og det saameget hellere, som kun en haard og langvarig Sygdom, der bragte mig til Gravens Rand, ene twang mig til at trække mig tilbage; thi den Uenighed, som siden fandt Sted mellem Bestyrelsen og mig, var ikke foranlediget ved en hos mig forandret Mening om Nobenhedens af Landboslovenes Reform, men ene ved, at Bondevennerne knyttede sig til det Parti, der holdt sine Forhandlinger i Hippodromet, og derved kom til at understøtte Beslutninger, som efter min Overbevæssning maatte virke høist stadeligt paa Fædrelandets Fremtid. Det var navnlig den Beslutning, at virke derhen, at ingen af de Stenderdeputerede, der havde stemt for Kongevalgene, skulle blive valgte til Rigsforsamlingen, der bedrøvede og straffede mig og lod mig offentlig erklære mig imod Bondevennerne. — Men idet jeg saaledes igjen indtræder i Bestyrelsen for Bondevennerstabel, finder jeg det passende at tilføje, at jeg nu, som i en lang Tætte af Aar, vil anvende mine ringe Evner til at fremme saadanne Forandringer i Landboslovene, som efter min Formening hører til Tidens Krav, Bondestandens stigende Dannelse og Fædrelandets Tår, hvilket jeg troer kun kan skee, naar saadanne Forandringer med muligt Skænsel indhøres.

J. C. Drewsen.

Er dette Skridt af Selstabets Bestyrelse skeet for at blænde Folks Øine, eller kan det i Forbindelse med Ischernings bestandte, her i Bladet omtalte Tale i Svinn'ge Kro betragtes som et Omslag i "Bondevennerstabels" Bestræbelser, en Erfjendelse af at være gaaet forvidt og et Løste om Bob og Bedring? — Vi skulle ikke kunne sige det, Tiden vil vise hvad man kan domme derom. Saameget kan man være vis paa, at Drewsen, dersom han endnu er i Bestyrelse af sin fulde Aandskraft, ikke vil laane Haand til at befordre Andres ørgerige Planer paa det Heles Bekostning og ikke vil bidrage Sit til en volhsom Indgriben i Ejendomskretten, — dersom borgere ikke alene hans bekjendte Retsind og Kr-

lighed, men ogsaa Slutningslinierne i hans Brev. Naar Slight tilsligtes af en Deel af "Bondevennerstabels" Bestyrelse, da er det at antage, at Drewsen vil sige sig los fra alt Fællessstab med det. Men selv om man derved har erholdt en Art Barometer for Selstabets Virken, saa er det alligevel rigtigt at være paa sin Post ligeoverfor Selstabet, og have et vaagent Øie med dets Bestræbelser. Vi vedmindste skulle ikke forsømme at vise det den tilbørlige Opmærksomhed.

I Nr. 254 af "Fædrelandet" har en "Bælger" opfordret Hr. Pastor Wisby til gjennem Pressen mere distinkt at udtale sine Anstuelser om Laugsforholdene og den Maade, hvorpaa disse formeentlig mest hensigtsmæssigt herefter maatte søges ordnede. Denne Sag har en saa hoi Betydning for hele Samfundet, at den ikke nothom kan søges belyst og droftet forinden den engang i Rigssalen finder sin endelige Afgjørelse. En stor Klasse af Samfundet vilbe længe komme til direkte at leve under mislige Sensibigheder og Misgreb; men i endnu langt videre Forgreninger vil en klog og retsædig Ordning af denne Sag have de mest velgjærende Folger. Der har allerede været talt og skrevet Meget desangaaende, men man har stedse mere holdt sig til Enkelt-heder end til Drostelsen af den klare Erfjendelse af det Princip, der bør ligge til Grund for de deraf fremgaaende enkelte særregne Bestemmelser.

Det bør være en almindelig Grundsætning, at hvem Staten forbyder at tigge, maa den ikke forbyde at arbeide; Enhver maa for sig og sin Familie og indenfor den almindelige Lovligheds Grænser være berettiget til at ernære sig ved egne Hænders Gjerninger, og i denne Retning bor ingensomhøst Indstrenkning finde Sted; den Haandværker derimod, som tillige vil tage Arbeidere i sin Ejendom, skal gøre disse Kræster og Kunstsædighed til en for sig renteberende Capital, han bør forinden afgænge Staten Vidnesbyrd om at være i Besiddelse af den Videns og praktiske Dygtighed, der efter en af Staten erkjent Maalestok maa kunne betegne Manden som sit Fag voren. Da der til Kundstabers og Færdigheders Opnaaelse stedse udfordres Tid, og ikke saa ringe Tid, selv for Indviede med de mest udmerkede Talenter, saa vilde det endnu være nødvendigt at fastsætte som Betingelse, at Bedkommende, forinden han admittedes til Prove, godtgorde, at han tillige i et fastsat Tidsrum havde haft Lejlighed til at opnæae de Færdigheder, hvorpaa der fordres Prove, thi dette er i Grunden en hebre Garanti end Proven selv, der ellers vilde være af ringe reel Betydning og kun alfor snart komme til at bære Vidnesbyrd om Penges Indflydelse.

En fuldstændig Ophævelse af alle Laugs-forhold vilde foraaage, at kun alfor ofte en eller anden Lykkejæger med nogen Capital etablerede værtsteboder uden Kundstab til at forestaae disse, og Folgerne vilde da

i de fleste tilfælde blive, at Foretagende omstider gik tilgrunde og Arbeiderne i længere eller kortere Tid blev brodlose. Det er en aflagt Probe ikke noget absolut Præservativ imod Concurs, men det er og bliver en Ejendsgjerning, at det stedse gaaer bedst for den Haandværker, der selv kan vise, hvorledes Arbeidet skal være. — m —

Balgmode i Kjøge, Fredagen den 2de November. Balgcomiteens Formand, practiserende Læge Giersing, aabnede Modet og opfordrede Førfalning til at vælge en Dirigent. Ved Haandsopretning blev Hr. Giersing valgt og gav da Ordet til Professor Krieger, der yttrede sig saaledes:

Mine Herrer! Som den der paa sidst afholdte Rigsforsamling havde den ære at repræsentere denne Balgræds, giber jeg med Glæde denne Lejlighed, som her bides mig til en Sammenkomst med et ikke ringe Antal af mine Bælgere. Det har ikke manglet mig paa Lyk til en tidligere Sammenkomst af en saadan Natur, hvor jeg fandt aflagge Regnskab for min Færd paa Rigsdagen; men det var ikke almindelig Skit, at Rigsdagsmændene efter Rigsdagens Tilendebringelse reiste omkring til deres Bælgere, og da heller Ingen har opfordret mig til et saadan Skit, ville jeg ikke der til tage det første Initiativ. Jeg forudsaae vel maaske at En og Anden kunde see denne min Tilbageholdenhed i et urigtigt Lys; men jeg vilde hellere foretræffe, at min Tilbageholdenhed blev misfortaet, end at jeg med noget Skit af Grund fandt bestyldes for Vaatrængenhed. Da jeg sidst for omrent et Aar siden stod her, da levede vi under en af Martsministeriet indgaaet Baabenstilstand, og vores indre Forhold vare i en ubestemt svævende, gjærende Overgangstilstand. I begge disse Retninger er der i det forløbne Aar gjort et Skridt fremad, men ogsaa kun et Skridt. Vi have siden den Tid haft krig og vi have nu etter en af Novemberministeriet indgaaet Baabenstilstand, en Baabenstilstand, der efter sin Natur kan føre til Krig som til Fred, til Ondt som til Gott. Vi havde for et Aar siden ansvarlige Minstre, Minstre, der varer erklærede ansvarlige for Høiestret, men vi havde dog ingen ordnet Tilstand, vi havde endnu de gamle Regjerings Collegier tilbæls usorandbrede; vi savnede en Ordning af to af de vigtigste Ministerier, Finantsministeriet og Indenrigsministeriet. Vi have nu saet et forættningssmæssigt Grundlag for vor tilkommende Udvikling, vi have en Grundlov, der efter min Overbevæssning kan blive til Landets Velsgæld, naar den pleies, naar den behandles med kjærlig Omhu og med forstandigt Sind; men den er endnu fun en spæd Plante, der kan komme stormfulde Dage og bør den under saadanne Dage betroes til ukjærlige Hænder, da veed jeg ikke hvorni den kan løse denne Opgave. Lader os kaste et Blis tilbage paa det forsvundne Aar. Fort efter Valgene samledes Rigsdagen og fort efter Rigsdagens Sammenkomst oplaakte Martsministeriet sig og gav Plads for Novemberministeriet. Martsministeriets Bedømmelse har været meget forståelig og hvorledes fulde det være anderledes under saa bevægede Forhold, under saadanne Omstændigheder, som dem vi i og udenfor Danmark have gjennemgaaet i 1848 og 49. Min Tro er imidlertid, at en upartisk Historiestriver i Fremtiden skal afgive det Vidnesbyrd, at ifjor Marts Maaned, da den lange forventede, men ikke afgav Storm fra Hertugdommerne brød ind over Danmark, da havde Danmark ikke bedre Kræfter at stille til Rigets Barn end dem, som af Kongen kaldtes i Statsraadet. Man missforstaar mig ikke som om jeg derved

vilde overvurdere de Mænd, hvor høit de end monne staae over mig, som dengang sandtes i Kongens Raad og siden udtraabte. (Sluttet.)

Borgerrepræsentanternes Forhandlinger, Torsdagen den 1ste November. I dette Møde forekom Intet af synnerlig Vigtighed, da de twende Sager om Stormbroen og Veirboden ubrøffedes til næste Møde. Af Forhandlingerne hidsatte vi kun Følgende:

Forsamlingen underrettedes om, at Magistraten havde udnevnt Øhrr. Meier til og Holm til Medlem af Comiteen for Folketingssalgene og Mourier og Driesser til Medlemmer af Comiteen for Landsathingssalgene.

Det besluttedes at kalde den nye Gade ved Slagterboderne Nicolaigade.

Gratsraadinde Kofoeds Stolegater res. 50 og 25 Afd. udheleddes til Toldforvalter Thomsens Datter Louise, Can-celliraad Bahnebergs Datter Emma, Malermester Milos Datter Silje og Kledehandler Arrevaads Datter Hulda, Landmand Frydenbergs Datter Georgina, og Politibetjent Warbergs Datter Wilhelmine.

Til Comiteen for St. Hans Hospitalets Neorganisering valgtes Øhrr. Krieger, Directeur Hansen, Hvidt, Troels Lund og Agent Lund.

Fra Hertugdommerne. Hoyer har nu ogsaa saædet Besættning af svenska Militair, 60-70 Mand i Tallet. De Danskeinde, som have lidt betydeligt af de faa Slesvigholsteneres Tryk, have naturligvis modtaget Svennerne med aabne Arme og vittet deres Glæde ved at ubhænge Dannebrogfaner, hvilket forhen var dem forbudt. — Pastor Monsen i Hoyer beder endnu bestandig ikke for Kongen, men siger blot: „vor Fyrste“; maaſſee mener han Hertugen af Augustenborg, tilſoier „Dannevirke“.

— Hr. Egggers, Major ved Altonas Borgercorps, har paadraget sig de dervede Slesvigholsteneres dydige Forbitrelse, fordi han i en Commission har erklæret den nye af Statholderskabet vedtage Borger-vaabningslov for et umygtigt Stykke Papir, da den ikke er funktioneret af Holsteins Hertug.

Thorvaldsens Museum. Fra Bing & Ferslew's lith. Etablissement er der under denne Titel vaabegyndt et arbeide, som uen Twil vil finde almindelig Paaførmelse hos det danske Folk. Vi vide ikke bedre at anbefale dette Foretagende til Publikums Opmærksomhed, end ved at anføre de Ord, hvormed Forlæggerne selv have introduceret det: „Thorvaldsen har sit Museum. København omfatter nu inden sine Mure den fulde Sum af hine evige værker, hine Genie's Born, der, født under en milbære Himmel, findes saa vidt omkring i Verden, for at ubbrede den nordiske Mesters Pris. Side ved Side staae de her, disse ubodelige Skjønhsbilleder, og København har forhantset, hvilken Rigdom det besidder. Man har sløftet sig i disse Haller, og midt under de haarde Slag, der have truffet Nationen, har man følt den gudommelige Magt, der ligger i disse Værker til at styrke og opmunstre, til at troste og husvæle. Men der er i Sculpturen Frembringelser en Alvor og Majestæt, der imponerer Beſueren og gjer, at han hvører saa let eller saa hurtigt er ifstand til at blive fortrødlig med dem som med Kunstens andre Productioner. Det er dersor ligefaa sandt som træffende sagt: at vi maaſſe nærmere os til Statuen, thi den gjer ikke et Stridt for at nærmere sig til os. Ved at udgive en fuldstændig Samling af alle de Thorvaldsens Arbeider, der findes i Museet, tegnede og skulne af dygtige Artisten, og udgivne i den samme Orden, hvori de findes opstillede i de forskellige Afdelinger, har det været vort Ønske at tilvebringe denne gjenstigende Tilnærmede. Paa denne Maade vil det lykkes at bringe Museet ind i Husene, at give den Enkelte hans Andel i Nationens Fælleserie, at ubbrede Kjendstab og Kjærlighed til disse Værker til de mere borgermæde Dele af Riget og medgyde den kunskeſkende Udbredning en Grindring fra vor Fodeby, som vil ubrede dens Røes. Med det samlede Værk vil fra Digeren H. P. Holst medfølge et Omrids af Thorvaldsens Livsforhold og Kunstnervirksomhed, paa Dansk og paa Frans.“ Værket, hvis første, meget smagfuldt udførte og med kunstnerisk Omhyg- gelighed udførte Heste er allerede udkommet, indeholdende: Pins den Syvendes Monumment, Allerandertogtet (fuldstændigt) Guttenbergs Monumment, samt Adam Moltkes og A. P. Bernstorffs Buste, forsættes i lignende Leveringer, hver paa 4 Blad med Mellemrum af 14 Dage, og bliver complet i 25 a 30 Hester. Sub-

skriptionen er 32 f. pr. Heste og for en Pragt Udgave paa frans Jesus Papir 48 f. Ved Værkets Slutning leveres Subskribenterne Kunstnerens Portrait, en Grundtegning af Museet samt et passende Tilblad.

Litteratur. Under Titlen „Folke-Catekismus“, som Veileding til rigtig at opførte „Danmarks Riges Grundlov“, har Herr Etatsraad Stenfeldt paa Boghandler Bing & Sons Forlag udgivet et lille Skrift, der i alle Henseender svarer til sin Hensigt, idet det paa en klar og indirektinge Maade fremstiller Hovedgrundsetningerne i den danske Grundlov og derved bidrager til at besætte denne i Folkebevirkningen. Den Form, Forf. har valgt, egner sig fortinlig til at vække Menigmands Interesse for denne Gjenstand og at indprænte ham de politiske Troeslerdomme, der herefter skulle dannne Grundlaget for Statsstyrelsen og som selelig enhver Statsborger bør føge at til-egne sig. Alle de Spørgsmål, hvis Bevarelse vilde medføre en for Almuesmannen besværlig Eftersøgen i Grundloven og Valgloven, findes her afhandlet i Overensstemmelse med Lovens Ord, og man vil saaledes her med Lethed finde et tilfredsstillende Svar paa Alt, hvad der i denne Henseende maatte være magtpaa-liggende at erføre. Ligesom Forf. strax i Begyndelsen har hensat sin Læser paa det rette Standpunkt til Opsattelsen af Grundlovens Grundsetninger, ved nemlig forte-ligen at bespare Spørgsmål, som: Har Danmark havt nogen Grundlov forinden den nye Grundlov af 5te Juni 1849, og hvorledes var Regerings-formen efter samme? — Hvad har fremkaldt denne Indstrekning i Kongemagten? o. s. v., saaledes har han ogsaa til Slutningen ved at afhandle det Spørgsmål: Hvorvidt kan og bor Folket ved den nye Grundlov finde sig opfordret til selv at bidrage til Statslivets Udvikling? udviklet, paa hvad Maade de nye Forhold, hvori vi indtræde, skulle kunne benyttes til efterhaanden at fremme både den politiske, aandelige og materielle Folke-Udvikling; og det vilde vistnok være at onse, at hvad Forf. her siger ret maa vorde hændt og lagt paa Hjerte i de Klasser, for hvilke denne lille Skrift nærmest er bestemt.

Kunstforeningens Udstilling be-staaer i disse Dage af endel Raderinger af Rembrandt, Ruisdal, Verghem, Frey og fl.

Fra Odense. Af „H. A.“ ses vi, at vor Glede over den store Arv vi ventede til Odense, hvilte paa en altfor svag Grund, da det ikke er hylkedes Bedkommende at bevise sit Slægtslab og ber ved sin Arveret. Men hvad der ikke vil lykkes nu, lykkes kanske senere, om ikke her, saa et andet Sted, da det dog er sandsynligt, at den Afdøde har efterladt Slægtinger enten her hjemme i Danmark eller i Vestindien.

Fra Nibe. (R. A.) Det har vælt Opmærksomhed saavel her som andre Ste-der i Landet, at Øhrr. Sognepresten Boesen, Gottlieb og Løve inddøde Stiftets Præster til et Mede her i Byen for at henlede Cultusministerens Opmærksomhed paa saadanne kærlige Personlig-heber, som maatte agtes stiftede til, undee de nærværende alvorlige og vanskelige Forhold at varetage Bispeembedet i Ribe Stift. Vi troe dersor at burde meddele vores Læsere hvad vi have erfaret om dette Møde. Foruden de tre Indbydere mødte to Præster af Ribe By og to fra Lan-det; disse 7 Mænd udtalte sig for Dr. theolog. Rudelbach, Dr. theolog. Rør-dam og Lic. theolog. Fenger. Derimod skulle de ni af Stiftets ti Præster have vittet det Ønske, at det bisoppeelige Embete maatte overdrages til den Mand, som i et Aar under den afdøde Bisops Fraværelse og Sygdom har forestaaet sammen.

— Tydste Blade have da ogsaa forsøgt at inddøbte deres Læsere, at norske Officerer forleden Dag toge Deel i Optoget i Anledning af „Admiral“ Øherrs Bryllup i Haderup. Vi have herom modtaget følgende aldeles paalidelige Beretning. Dagen før Brylluppet indsandt sig hos Commandanten, Oberstløjtnant Schrøder 2 ham ub. hændte Personer (den ene var nok Dr. Michelsen) for at udbede sig Musikcorsets Assistence i Anledning af det paatenkede Optog; han indrammede dette strax med tilhørende: „saafremt ingen politisk Demonstration ligger til Grund eller er tilsigtet.“ Det var egentlig ikke af Mangel paa dervede Musikere, men som det synes for at føle sig for, at man anmodede om det norske Musikkorps; thi da S. havde givet

Tillabelsen udbrød den ene af Herrerne uvilkaarligt: „det kan man kalde en neutral Commandant!“. Om Aftenen da Toget sulde gaae for sig blev en Officier kommanderet til den staae over for Øherrs Bolig værende Bagstue, ved den nordre Ende af Byen, for at kunne være ved Haanden, hvis Optoier sulde forefalde. Ved Siden af Øherrs Bolig er en svensk Officier indkvarteret; hos ham var hun Aften 3 a 4 norske Kammerater; da Toget kom gif man udenfor Huset for at see og høre hvad der iregnes, og disse Officierer er det, som de tydste Blade gjore til Deeltagere i Toget. Naar der ikke hidtil fra de norske Officierer er gjort Indsigelse mod denne Logn, har det alene sin Grund i, at de ikke værdige hverken denne eller nogen anden af de Logne og Uforstammetheder, som de schlesvigholstense Blade overwoelde dem med, noget Svar. En anden Logn er, at 500 Borgere skulle have været tilstede, — der var næppe 100, Resten var et Par Hundrede Svende og Drenge. Øhjr. kalber sig „Oberstleutnant der Marine, p. t. Commandeur der schleswig-holst. Øffivedivision“, og dog maatte han i stedet Svar til Dr. Michelsen, der kaldte ham Foreren af den schlesw. holst. Marine — gjore opmærksom paa, at saaledes som Sagerne stode nu under Vaabenstilstanden funde der kun være Tale om en „holstens“ Marine, men at den Tid vel kom da man kunde bruge Venstrevalsen „schleswig holsteinst“.

Københavns Borgervebning.

I Morgenbladet til „Berl. Tidende“ for sidste Tirsdag saaelsom i „Glyveposten“ for idag ere indrykkede twende Optordninger til mig, hvoraf den i forstnævnte Blad indeholder Annobning om at offentliggiore i Tryffen den „førstes sunke“ Tale“ der yttres, at jeg har holdt ved Overleverelsen af Frederiks Compagni den 26de f. M., medens den i sidstnævnte Blad gaaer ud paa, at jeg skal offentliggiore et Brev fra Hr. Generalmajor v. Bruhn, hvilket skal af mig være opslæbt, (hvor, er iowrigt der ikke nævnet), som Svar paa en „til Generalen fra endel Medlemmer af det borgl. Infanteri i indgivne Petition, der siges at have valgt Generals Mishag“ og er det derhos i sidstnævnte Blad udtalt, at Publicationen onfledes, „for at de Underscrivere, der ei gave Mode ved Oplæsningen, funne blive be-hændte med Svarets Indhold.“

Goramlebiget ved disse Henvenbesser til mig, giver jeg mig den Øre at meddele, at de faa Ord, jeg, som Auditeur i Corpset og Aflæversingscommissionens Actuarins, henvendte til Compagniet, vissteligen varer for ubetydelige til at kalbes en Tale, og at det „Opfæste“ ei var noget Brev, men en Chefsbefaling angaaende et retsligt Anliggende, der fun angif en afsluttet Kreds, og hvilken saaledes es vel kan af Bekommende blive meddeelt enhver Paagiel-dende, der maatte personlighæn henvende sig og legitimere sin Udeblivelse fra det beslægtede Tjenstvæde, men til hvis Offentliggiore i alt Falb ikke jeg og næppe heller Veblingen har Adkomst.

Idet jeg saaledes paa Grund af Opsordningerne tillader mig at meddele dette, skal jeg vedfoje, at jeg om den sidste Setning har, efter Tjenestens Medfor, konfereret med Veblingens Chef. København, den 2hen Novbr. 1849. M. W. Steenstrup, Auditeur ved Kongens Livsæger-corps og Kbhvns Borgervebning.

De første Elementer til det franske Lytspil.

(Efter Theodor Mundt.)

Det første Slags Stuespil varer „Mysterierne“, som man kan forsøge ned til Karl den Store. De behandlede, hvad Navnet alt antyder, Emner af Bibelen, især det nye Testamente; Christendommen var dengang den over Europa opstigende Sol, der ogsaa strælede over Dramaet.

De blev i det femtende Aarhundrede opført i Frankrig, deti mest dramatiske Land af alle Lande, paa det første formeligt organiserede Theater i den moderne Verden af „Passionsbroderstabel“, der kaldte sig saaledes fordi det især opvorte Jesu Lidelseshistorie.

I samme Land opfandt nogle Skribtere hos Advocater, der dannede et eget Laug, som blev kaldt la Bazache, en ny Art Stuespil „Moraliter“, som afsløste Mysterierne. Moralitets Allegorierne var det nye Moment, disse Stuespil, som Navnet ogsaa viser, bragte ind paa Scenen.

I Moraliterne ligge de første Spirer til det moderne Drama.

De udviste sig efterhaanden i Retning

af Farcen og dannne Grundlaget for det franske Lytspil. De bestjætigede sig alt temmelig grundigt med Manglerne og Daarlighejderne i den selvstændige Verden og med de menneskelige Charakterers Svagheder og Latterligheder. Og de nioede sig iske med opdigtede Personer, men drog snart bekjendte og anfæste Folk, endog ved Navn, for deres Forum.

En af de ældste og berømte Farcer af denne Art er Advocat Pathelin, et Stykke, i hvilke det moderne Lytspils Charakter alt fremtræder klart og fast upræget og med en vis Fuldbindthed. Denne Farce har ved sin udmærkede comiske Kraft holdt sig til vore Tider. Til Slutningen af det attende Aarhundrede spilles den endnu i Frankrig. I Aaret 1715 leverede Abbs Brueys en moderne Theaterbearbejdelse af den. I Frankrig var Stykket saa populært, at selv enkelte Stikord og Bitigheder blevet til Ordssprog, saaledes som det nedenfor omtalte. Meſter Pathelin vebblet at være en Indlingsfigur hos Folket: det maatte ogsaa forvirre dem at see en bedragerisk og sin Procurator tilført overlistet af en Mand af deres egen Midte. I Brueys moderniserede Stikkelse gav det ogsaa ofte over de tydste Breder. Stuespilleren Echo var især yndet som Pathelin (see Lessings Dramaturgi!) & eſting g bemærker med Rette, at Molier er ikke behøvede at stanme sig ved dette Stykke. I Bearbejdelsen gif det ogsaa over de danske Breder. Som Forfatter til dette først paa Baroche-Theatret spillede Stykke, an-gives Pierre Blanchet (født i Poitiers 1459), der har frevet flere Farcer og Satirer; det er imidlertid en blot Formodning. Det synes at være spillet først Gang 1840, men skal imidlertid alt have været trykt 1474. Det blev oversat i mange Sprog, ogsaa paa Latin, og blev et Fælledsgods for de europeiske Theatre. Det har aabenbart lagt Grunden til den Franskens eindommelige Lytspildialog, og vil stede indtage en markværdig Plads i Theaterhistorien.

Farcen begynder med en Dialog mellem Advokat Pathelin og hans kone, Guillemette. Pathelin klager over, at han har hørt saa lidt at fortjene i den sidste Tid hans Advokatrobe falder i Læser af ham, og ogsaa hans cones Garderobe begynder alt at gaae itu paa højt betenkelsige Steder, om ikke for Andet saa for Skams Skyld maa han dersor idetmindst spekulere paa at stanme sig nye Klæder. Han gaaer derpaa til Tøjhandleren Guillaume. Han siger, han kommer fun for at astægge ham et venstabeligt Besøg og brister saa i Græd over Tøjhandlerens mærkværdige Lighed med sin salig Fader, den Bistede blandt de Bistede blandt de Øde. Guillaume bliver naturligvis meget rørt herover. Nu bemærker Pathelin ganske tilfældigt et Stykke Tøj, der blander ham formedest de Skønhed. Han siger, han har lagt fritstående Daler til for deraf at grunde sig en Bistente, men dette Bistende var bedre end en Bistente. Han giver sig saa til at handle med Tøjhandleren, og efter fort Handlen tager han Tøjet som sin Ejendom under Armen. Han vil nu betale det og spørger Kjøbmanden, om han vil have Guld eller Sølv. Den overstadiig lydige Guillaume figer, det beroer paa ham selv i hvil Mynsort han vil betale. Godt, siger Pathelin, saa betaler jeg med Gulb! Han gribet alt i Lommen efter Guldet — da falder det ham ind, at Hr. Tøjhandler Guillaume utilbørligt længe ikke har aflagt et Besøg hos ham. Han vil dersor twinge ham til at besøge sig, han skal have sine Penge hjemme i hans Hus, og et Glas Vin og et Par Kager vil han heller ikke forlæmpe. Kjøbmanden figer naturligvis Ja; det Glas Vin, der bliver ham lovet, saaer Hjertet til at hoppe i Livet paa ham. Pathelin gaaer saa hjem med Tøjet, for, som han siger, med sin kone at arrangere Alt til Hr. Guillaumes Modtagelse. Nu meddeles Pathelin Guillemette sin Plan. Hun maa ſjule Tøjet, han vil legge sig til Sengen, og naar Kjøbmanden kommer skal hun modtage ham med et Glas af den Vin, der giver saa god Nabning, og fortelle, at hendes Mand alt har ligget syg i flere Uger. Kjøbmanden kommer nu, Guillemete modtager ham med et Glas af den ommejede Vin. Da Kjøbmanden endelig beder om Betaling, spørger han forundret, hvorför? For det Stykke Tøj, hendes Mand imorges kjøbte hos ham. Hendes Mand! det er umuligt, han har alt i flere Uger. Kjøbmanden kommer nu, Guillemete modtager ham med et Glas af den ommejede Vin. Da Kjøbmanden endelig beder om Betaling, spørger han forundret, hvorför? For det Stykke Tøj, hendes Mand imorges kjøbte hos ham. Hendes Mand! det er umuligt, han har alt i flere Uger. Kjøbmanden kommer nu, Guillemete modtager ham med et Glas af den ommejede Vin. Da Kjøbmanden endelig beder om Betaling, spørger han forundret, hvorför? For det Stykke Tøj, hendes Mand imorges kjøbte hos ham. Hendes Mand! det er umuligt, han har alt i flere Uger. Kjøbmanden kommer nu, Guillemete modtager ham med et Glas af den ommejede Vin. Da Kjøbmanden endelig beder om Betaling, spørger han forundret, hvorför? For det Stykke Tøj, hendes Mand imorges kjøbte hos ham. Hendes Mand! det er umuligt, han har alt i flere Uger. Kjøbmanden kommer nu, Guillemete modtager ham med et Glas af den ommejede Vin. Da Kjøbmanden endelig beder om Betaling, spørger han forundret, hvorför? For det Stykke Tøj, hendes Mand imorges kjøbte hos ham. Hendes Mand! det er umuligt, han har alt i flere Uger. Kjøbmanden kommer nu, Guillemete modtager ham med et Glas af den ommejede Vin. Da Kjøbmanden endelig beder om Betaling, spørger han forundret, hvorför? For det Stykke Tøj, hendes Mand imorges kjøbte hos ham. Hendes Mand! det er umuligt, han har alt i flere Uger. Kjøbmanden kommer nu, Guillemete modtager ham med et Glas af den ommejede Vin. Da Kjøbmanden endelig beder om Betaling, spørger han forundret, hvorför? For det Stykke Tøj, hendes Mand imorges kjøbte hos ham. Hendes Mand! det er umuligt, han har alt i flere Uger. Kjøbmanden kommer nu, Guillemete modtager ham med et Glas af den ommejede Vin. Da Kjøbmanden endelig beder om Betaling, spørger han forundret, hvorför? For det Stykke Tøj, hendes Mand imorges kjøbte hos ham. Hendes Mand! det er umuligt, han har alt i flere Uger. Kjøbmanden kommer nu, Guillemete modtager ham med et Glas af den ommejede Vin. Da Kjøbmanden endelig beder om Betaling, spørger han forundret, hvorför? For det Stykke Tøj, hendes Mand imorges kjøbte hos ham. Hendes Mand! det er umuligt, han har alt i flere Uger. Kjøbmanden kommer nu, Guillemete modtager ham med et Glas af den ommejede Vin. Da Kjøbmanden endelig beder om Betaling, spørger han forundret, hvorför? For det Stykke Tøj, hendes Mand imorges kjøbte hos ham. Hendes Mand! det er umuligt, han har alt i flere Uger. Kjøbmanden kommer nu, Guillemete modtager ham med et Glas af den ommejede Vin. Da Kjøbmanden endelig beder om Betaling, spørger han forundret, hvorför? For det Stykke Tøj, hendes Mand imorges kjøbte hos ham. Hendes Mand! det er umuligt, han har alt i flere Uger. Kjøbmanden kommer nu, Guillemete modtager ham med et Glas af den ommejede Vin. Da Kjøbmanden endelig beder om Betaling, spørger han forundret, hvorför? For det Stykke Tøj, hendes Mand imorges kjøbte hos ham. Hendes Mand! det er umuligt, han har alt i flere Uger. Kjøbmanden kommer nu, Guillemete modtager ham med et Glas af den ommejede Vin. Da Kjøbmanden endelig beder om Betaling, spørger han forundret, hvorför? For det Stykke Tøj, hendes Mand imorges kjøbte hos ham. Hendes Mand! det er umuligt, han har alt i flere Uger. Kjøbmanden kommer nu, Guillemete modtager ham med et Glas af den ommejede Vin. Da Kjøbmanden endelig beder om Betaling, spørger han forundret, hvorför? For det Stykke Tøj, hendes Mand imorges kjøbte hos ham. Hendes Mand! det er umuligt, han har alt i flere Uger. Kjøbmanden kommer nu, Guillemete modtager ham med et Glas af den ommejede Vin. Da Kjøbmanden endelig beder om Betaling, spørger han forundret, hvorför? For det Stykke Tøj, hendes Mand imorges kjøbte hos ham. Hendes Mand